

YEVROPA MAMLAKATLARIDA BOSHLANG'ICH TA'LIM TIZIMIDAGI O'QITISH METODIKASI

Rabbimova Shaxrizoda

*Samarqand davlat chet tillar instituti Ingliz tili fakultet 2.
Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda ingliz tili yo'nalishi
2-bosqich talabasi.*

Ilmiy rahbar: N.N.Zubaydova

Annotasiya: Ushbu maqolada Yevropa davlatlaridagi boshlang'ich ta'lim tizimidagi o'qitish usullari va ularning qanday metodikalardan foydalanishi haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'z: Buyuk Britaniya, Germaniya, Fillandiya, Fransiya ,innovatsion texnologiyalar, zamonaviy metodlar.

Dunyoning yuksak darajada taraqqiy etgan davlatlarida ta'lim-tarbiya ishlarining yo'lga qo'yilishi, maktablarda amalga oshirilganini o'rganish orqali biz mustaqil respublikamiz milliy ta'lim tizimlarini yangitdan tashkil qilishda, ta'lim-tarbiyada, maktab ishini tashkil etishda eskirib, o'z dolzarbligini yuqotib borayotgan faoliyat shakllari va usullaridan tezroq halos bo'lish, uni munosib tarzda yangilashda qo'shimcha boy manbalarga xam ega bo'lamiz. Zotan, xozirgi zamon ta'limida davlat va jamiyat talabi hamda manfaatlari aks etib turishi kerak.

Bugungi kunda keng ko'lamdagi isloxotlarni o'z boshidan kechirayotgan bizning ta'limimiz uchun bu katta ahamiyatga ega. Keyingi yillarda jahon ta'limi bo'yicha ko'pgina maqolalar, broshyuralar, qo'llanmalar chop etildi, unga bag'ishlab seminarlar, anjumanlar, o'qishlar, uchrashuvlar o'tkazildi. Bu bizning ta'lim tizimimizda, chet ellarda o'quv-tarbiya ishlarining yo'lga qo'yilishiga e'tibor va qiziqishning tez sur'atlar bilan o'sib borayotganligidan dalolatdir.[261]

Germaniya to'liqsiz o'rta maktablarida asosiy predmetlar bilan bir qatorda tanlab olinadigan kimyo, fizika, chet tillari kiritilgan o'quv Dasturlari ham amalga oshirildi. Bu o'kuv dasturi tobora to'liqsiz o'rta maktab doirasidan chiqib, o'rta maktablar va gimnaziyalarni ham qamrab olmoqda.

Fransiya boshlang'ich maktablarida talim mazmuni ona tili va adabiyoti hamda matematikadan iborat asosiy, tarix, geografiya, axolishunoslik, tabiiy fanlar, mehnat talimi, jismoniy va estetik tarbiya kabi yordamchi predmetlarga bo'linadi.

Yaponiya maktablari ikkinchi jahon urushidan keyinroq Amerika talimi yo'lidan bordi. Lekin shunga qaramay, bu ikki mamlakat o'quv dasturida bir qator farqlar ko'zga tashlanadi. Yaponiyada o'quv dasturlari jiddiy murakkablashtirilgan, asosiy fanlar majmui ancha keng, bir qator yangi maxsus va fakultativ kurslar kiritilgan. Masalan,

umumiy talim maktablarining yangi musiqa talimi o'quv dasturiga milliy va jahon mumtoz musiqasini o'rganish ham kiritilgan.[262]

Finlyandiyaning maktab o'quvchilari dunyodagi eng yuqori bilimlar darajasini namoyish etishadi. Boshlang'ich ta'limdan boshlab bolalarga katta e'tibor qaratishadi, bolalarni birinchi va ikkinchi sinfda asosiy darsliklarga moslashtirib olgach, 3-sinfdan boshlab chet tillarini o'rgatish boshlanadi.

1-2sinflar

Ona (fin) tili va o'qish, matematika, tabiat, din (e'tiqodiga qarab) yoki hayotiy tushunchalar (dinga qiziqmaydiganlar uchun), musiqa, tasviriy san'at, mehnat va jismoniy tarbiya. Bir darsda biryo'la bir necha fan o'tilishi mumkin.

3–6 sinflar:

Ingliz tili o'rgatila boshlanadi. 4-sinfdan - tanlov asosida yana bir chet tili: fransuz, shved, nemis yoki rus tillari. Qo'shimcha fanlar kiritiladi (tanlov asosida, har bir maktabda har xil): klaviaturada ishlash tezligi, kompyuter bilimlari, daraxt bilan ishlash, xor ijrosi. Deyarli barcha maktablarda musiqiy asboblarda o'ynashni o'rgatishadi, bolalar 9 yillik ta'lim davomida barcha musiqiy asboblarda o'ynashni mashq qilib ko'rishadi.

Xulosa qilib aytganda bugungi kunda yurtimizda ham Yevropa ta'lim standartlariga asoslangan zamonaviy ta'lim sxemasi ishlab chiqilmoqda. So'nggi yillarda ta'lim sohasida ko'p o'zgarishlar amalga oshirildi. Boshlang'ich ta'lim darsliklari bolalarga tushunarli qilib qaytadan chop etildi. Pedagoglar ham o'z bilim va tajribalarini yanada rivojlantirishyapti.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. B. X. Xodjajev Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti, Toshkent-2017.
2. 7. I.J. Xasanboyev va boshqalar, Pedagogika nazariyasi va tarixi, Toshkent - 2021
3. Khaydarov, S. A. (2021). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. International scientific and practical conference. CUTTING EDGE-SCIENCE. In Conference Proceedings (pp. 41-43).
4. XORIY DAVLATLARINI TA'LIM TIZIMI (AQSH, YAPONIYA, GERMANIYA MISOLIDA) Madina Fazliddin qizi Zikirjonova